VALTIONEUVOSTON KANSLIA
STATSRÅDETS KANSLI

VNK/1808/03/2017

3.10.2017

Viite Eduskunnan sivistys- ja tiedejaoston pyyntö kirjallisesta asiantuntijalausunnosta 26.9.2017

Asia **Eduskunnan sivistys- ja tiedejaosto 6.10.2017 / HE 106/2017 vp / kirjallinen asiantuntijalausunto valtioneuvoston kanslia mom. 23.01.22**

Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan sisällölliset painopisteet sekä hankkeiden valmistelu- ja ohjausvastuut määritellään vuosittain valtioneuvoston selvitys- ja tutkimussuunnitelmassa. Suunnitelmalla ohjataan selvitys- ja tutkimustoimintaa hallituksen valitsemille horisontaalisille painopistealueille, jotka vastaavat hallituksen ja sen ministeriöiden toiminnan tietotarpeisiin. Selvitys- ja tutkimustoiminnalla vahvistetaan hallituksen ja sen ministeriöiden päätöksenteon tietopohjaa, tietoon perustuvaa toimintapolitiikkaa ja strategista kokonaisnäkemystä.

Valtioneuvosto hyväksyi 21.9.2017 yleisistunnossaan valtioneuvoston päätöksentekoa tukevan selvitys- ja tutkimussuunnitelman vuodelle 2018. Selvitys- ja tutkimussuunnitelman tavoitteena on luoda perustaa tutkimustiedon systemaattiselle ja laaja-alaiselle hyödyntämiselle päätöksenteossa, tiedolla johtamisessa ja toimintakäytännöissä. Suunnitelman laadinnan lähtökohtana on toiminut valtioneuvoston toimintasuunnitelma strategisen hallitusohjelman kärkihankkeiden ja reformien toimeenpanemiseksi.

Suunnitelma sisältää valtioneuvoston kanslian momentilta 23.01.22 tutkimus- ja selvitystoiminta (10,5 milj. euroa siirtomääräraha 3 vuotta) toteutettavan tutkimus- ja selvitystoiminnan painopisteet/teemat kustannusarvioineen sekä asiaan kuuluvat valmistelu- ja ohjausvastuut. Suunnitelma koostuu kahdeksasta osakokonaisuudesta ja niille valituista selvitys- ja tutkimusteemoista (kuva 1).

Kuva 1. Selvitys- ja tutkimusteemat painopistealueittain

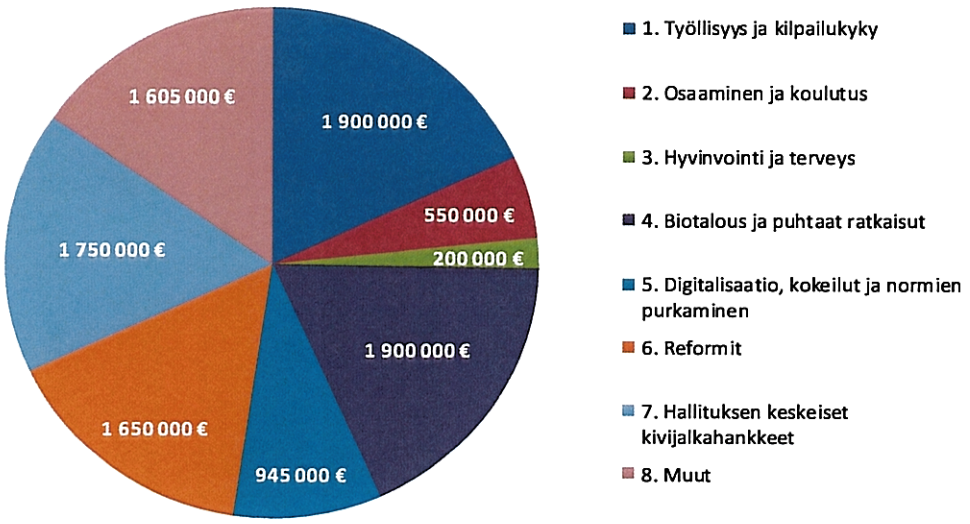

Snellmaninkatu 1, Helsinki | PL 23, 00023 Valtioneuvosto | PUHELIN/TELEFON 0295 16001 (vaihde/växel) | FAKSI/FAX (09) 1602 2165 | kirjaamo@vnk.fi
Snellmansgatan 1, Helsingfors | PB 23, 00023 Statsrådet | registratorskontoret@vnk.fi

Kuva 2. Selvitys- ja tutkimusteemojen aikajänne

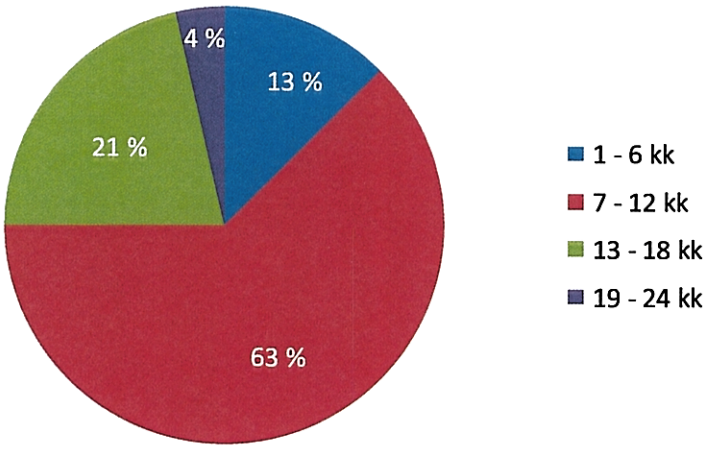

Lisäksi momentilta varataan 600 000 euroa kohdenneltavaksi myöhemmin määriteltäviin selvitys- ja tutkimustarpeisiin, sekä 250 000 euroa sosiaaliturvareformin ja 250 000 euroa talousneuvoston myöhemmin määriteltäviin tietotarpeisiin. Myöhemmin määriteltävissä selvitys- ja tutkimushankkeissa priorisoidaan tietotarpeita, jotka voidaan toteuttaa satunnaistettuna vertailukokeena.

Suunnitelman toimeenpanosta vastaavat valtioneuvoston kanslia ja teemojen vastuuministeriöt yhteistyössä valtioneuvoston tutkimus-, ennakointi- ja arviointitoimintaa koordinoivan työryhmän kanssa. Tilattavan tutkimuksen valintakriteereitä ovat relevanssi, vaikuttavuus ja hyödynnettävyys, laatu ja toteutettavuus, sekä viestintä ja tiedonhallinta.

Valtioneuvoston kanslia avasi 2.10.2017 valtioneuvoston päätöksentekoa tukevassa vuoden 2018 selvitys- ja tutkimussuunnitelmassa määritellyt tietotarpeet haettaviksi (yhteensä 9 400 000 €). Hakuaika on 2.10.2017 – 9.11.2017 ja päätökset selvitys- ja tutkimustoiminnan hankinnoista tehdään mahdollisimman pian haun päättymisen jälkeen. Haut on tarkoitettu erilaisille organisaatioille, kuten korkeakouluille, tutkimuslaitoksille, yrityksille ja järjestöille, tai näiden muodostamille konsortioille.

Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimussuunnitelmassa määriteltyjen tietotarpeiden toimeenpanon lisäksi selvitys- ja tutkimustoiminnan määrärahaa käytetään selvitys- ja tutkimustoiminnasta sekä kokeilutoiminnan koordinaatiosta aiheutuviin kulutusmenoihin ja valtioneuvoston kanslian henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen.

Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan koordinoinnissa vuonna 2018 keskitytään erityisesti päättyneiden hankkeiden vaikutusten arvioinnista saadun palautteen hyödyntämiseen toimintakäytänteiden kehittämiseen.

Kokeilukulttuurin vahvistaminen on yksi pääministeri Juha Sipilän hallituksen kärkihankkeista. Sen tavoitteena on löytää innovatiivisia ratkaisuja yhteiskunnan ja palveluiden kehittämiseen. Kärkihanke on osa Digitalisaatio, kokeilut ja normien purkaminen -painopistealuetta. Kokeilutoiminnassa tärkeää on oppiminen, osallistuminen, julkisen keskustelun synnyttäminen sekä rakenteiden ja käytäntöjen suora haastaminen. Tapoja osallistua kokeilukulttuurin vahvistamiseen ja tiedon levittämiseen toteutetaan valtioneuvoston kokeilutoiminnassa kolmella tasolla, jotka ovat 1) strateginen

taso – hallituksen valitsemat kokeilut, kuten perustulo ja digikuntakokeilu, 2) kokeilukeskittymien ja kumppaneiden taso – alueilla, järjestökentällä ja elinkeinoelämän toimijoiden keskuudessa toteutettava kokeilutoiminta, joka edistää hallitusohjelman tavoitteita ja 3) laajan toiminnan taso – kansalaisyhteiskunta. Vuonna 2018 painopisteenä ovat kulttuurimuutoksen edistäminen mm. julkisen hallinnon nopean toiminnan mallin kokeiluilla, tutkimuksellisten kokeilujen laajempaan hyödyntämiseen kouluttaminen ja kokeilujen digitaalisen alustan aseman vahvistaminen.

Lisätietoa valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnasta:
tietokayttoon.fi
Valtioneuvoston päätöksentekoa tukeva selvitys- ja tutkimussuunnitelma 2018
Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimussuunnitelma 2018 taustamuistio

Lisätietoa kokeilutoiminnasta:
kokeilevasuomi.fi

Timo Lankinen
Alivaltiosihteeri

Sari Löytökorpi
Projektipäällikkö

Jakelu Eduskunnan sivistys- ja tiedejaosto

Tiedoksi Valtioneuvoston kanslian kirjaamo